Усім, хто любить природу й оберігає її багатства

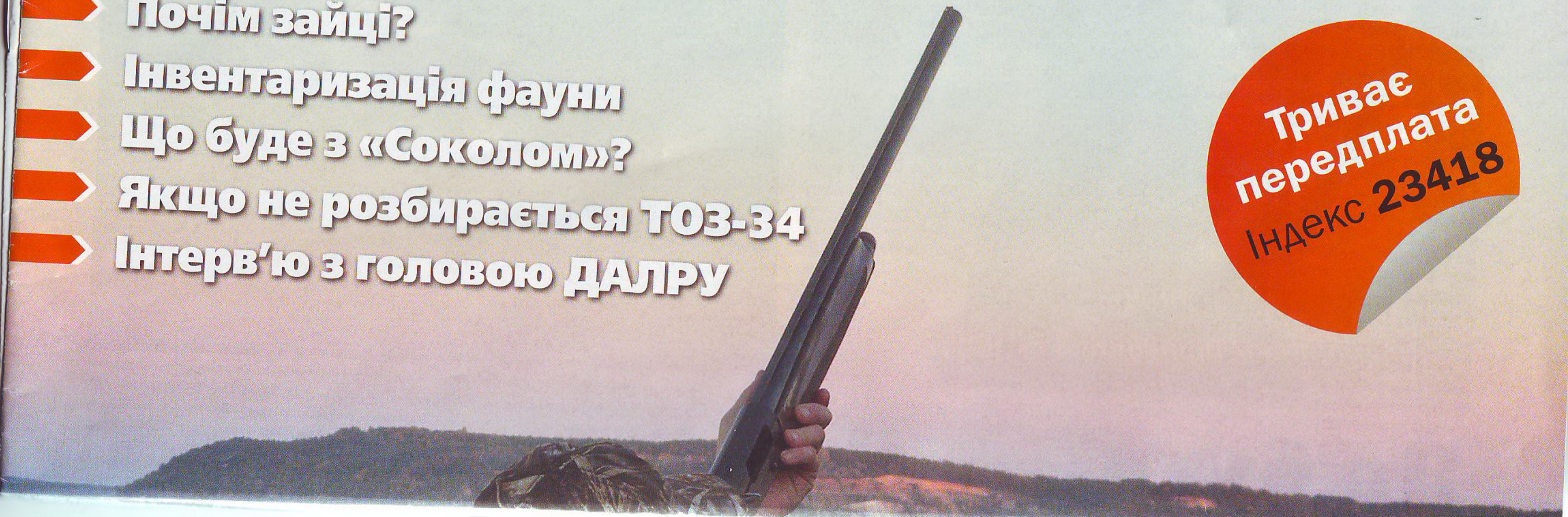
Полювання та риболовля

Всеукраїнська газета

№ 8 (154), СЕРПЕНЬ 2014 р.

- Почім зайці?
- Інвентаризація фауни
- Що буде з «Соколом»?
- Якщо не розбирається ТОЗ-34
- Інтерв'ю з головою ДАЛРУ

Триває передплата
Індекс 23418

путня не тільки в полях, але й у населених пунктах Київської області. Цей процес характерний для всієї Європи, одне з пояснень учених таке, що популяція виду через його високу чисельність і потепління клімату, зараз розвивається. Цей процес поширення припутня в Європі орнітологи спостерігають з кінця 19 – початку 20 ст. Спочатку завдяки розвиткові сільського господарства припутень перестав бути «лісовим голубом», також поширився на захід і на північ. Тепер він поширюється на схід.

Загалом, чисельність припутня всюди в Європі коливається за роками, що особливо добре помітно в країнах з достовірною мисливською статистикою. У 1970 рр. у Європі добували щонайменше по 4-5 млн припутнів за сезон, так у Чехословаччині рекордним став «урожай» 1970 р. – 110000 голів, після чого добування скоротилося. У Німеччині в 1990-2005 рр. добували в середньому 6550-917000 голубів (здебільшого – припутня) за сезон. У Франції добування припутня становило: у сезоні 1983/84 рр. – 5761 тис. голів, у сезоні 1993/94 рр. – можуть відлітати по нього далеко й залишають гніздо без нагляду. Як правило, голуби літають по корм у радіусі до 10-15 км від гнізда. Самиця припутня захищає гніздо агресивно.

Пташенята народжуються голими, перші дні їхнім основним кормом є «пташине молоко». Це продукт зобних залоз, казеїн – білок молока в ньому справді є. З перших же днів пташенята годуються також рослинною їжею, на третій день її частка сягає 8% раціону, з п'ятого-шостого дня пташеня починає звикати до рослинної їжі, до п'ятнадцятого дня «молочко» становить лише 20% раціону пташенят. Остання годівля пташенят відбувається залежно від обставин на 26 або 40 день. У цей час годує вже самець. Самиця зазвичай сидить на яйцях другої кладки. Пташенята припутня залишають гніздо у віці 33-35 днів, але здатні вижити самостійно й у віці трьох-чотирьох тижнів. Спочатку пташенята сидять на гілках дерева біля гнізда, потім приєднуються до батьків у польотах на кормові поля. Коли дорослі птахи сідають на другу частини місцевої популяції припутня в[...] ністю кормів.

Птахи з території України відлітають на зимівлю в Середземномор'я, уздовж Чорноморського узбережжя до Босфору. Дані з Франції показують, що виживаність перелітного припутня (при інтенсивному полюванні на перельотах у Франції й Іспанії) нижча, ніж в осілого. Основних втрат популяція зазнає від вилову сітками, звичного в Піренеях і на Близькому Сході.

Особливості поведінки припутня багато в чому визначають способи полювання на нього. Восени молоді й дорослі птахи збираються в кормові зграї, це служить захистом від пернатих хижаків. Основний природний ворог припутня – яструб-тетерев ятник. За даними Уттендорфера, найвизначнішого дослідника харчування тетерев ятника, у період між 1895-1938 рр. він посідав четверте місце у здобичі цього виду. Сьогодні, зі зростанням чисельності припутня й зміною умов проживання обох видів, припутень може посідати навіть перше місце [...] великі зграї. Припутень охоче затримується в дубових лісах, де листя, що пізно облітає, дає птахам надійний захист, а жолуді – їжу. На захід, у Карпатах припутень охоче споживає також букові горішки.

Припутень любить сідати на сухі дерева, де він має хороший огляд, цим користуються досвідчені мисливці, які стріляють голубів на деревах із засідки. Для приваблювання птахів до засідок на кормових полях використовують опудала – нерухомі й каруселі. Розміщення опудал і скрадка вимагає досвіду, тут треба дати слово успішнішим мисливцям...

Що стосується рекомендацій стріляти припутня шротом № 5, то слід сказати, що хороші спортивні рушниці дозволяють бити голуба набоєм для траншейного стенду аж до 50 м, але це не може служити загальною рекомендацією. Треба не тільки мати Перацці, але й уміти стріляти з неї влiт. Не в Англії живемо...

О. Булатович

ФЛЕГ за модернізацію українського мисливства

26 червня у Львові в Національному лісотехнічному університеті в рамках програми ENPI FLEG II (Правозастосування та управління в лісовому секторі країн східного регіону дії Європейського інструменту сусідства і партнерства – 2) відбувся круглий стіл, присвячений проблемам державного регулювання мисливського господарства та його правозастосування, які вперше внесені у план роботи програми FLEG в Україні.

У роботі комунікативного заходу взяли участь консультант програми FLEG II О. Проців, заступник начальника управління – начальник відділу мисливського господарства І. Шеремет, начальник відділу мисливського господарства Рівненського обласного управління лісового та мисливського господарства М. Яцик, начальник відділу мисливського господарства Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства В. Бурмас, директор Міжрічинського регіонального ландшафтного парку А. Сагайдак (Чернігівська обл.) та координатор проекту від WWF Д. Карабчук.

Висловили свою позицію і науковці – професор В. Бондаренко, доценти П. Хоєцький та І. Делеган (Національний лісотехнічний університет України, м. Львів), старший науковий співробітник А.Т Башта (Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів), науковий співробітник І. Гулик (Поліська філія УкрНДІЛГА, м. Житомир), кандидат економічних наук І. Гуль (м. Львів), керівник наукового центру мисливствознавства І. Шейгас (Степова філія УкрНДІЛГА, м. Херсон).

Найактуальнішим питанням, яке постало перед учасниками дискусії, виявилось те, що сьогодні суспільство сприймає мисливство як вид діяльності людини, пов'язаний з організацією одного з екстремальних видів відпочинку певної, «соціально не бідної» верстви населення, або як умисне заплутану сферу діяльності, де звичайний місцевий мисливець постає, перш за все, браконьєром. У зв'язку з цим було запропоновано віднайти першопричини, які призвели до такого стану речей.

Особливу увагу було зосереджено на найочевидніших проблемах функціонального, інституційного й організаційного спрямування, що негативно впливають на результати діяльності галузі, а саме: призводять до збитковості та наявності негативної громадської думки. Зокрема, це проблеми, пов'язані з користуванням мисливськими угіддями, охороною рідкісних і примноженням мисливських видів тварин, компетенцією мисливських органів загалом та окремих посадових осіб, відшкодуванням збитків, завданих мисливськими тваринами, регулюванням допуску мисливців до права полювання, охороною мисливських угідь від незаконного полювання тощо.

Організаторами відмічено, що за роки незалежності України галузь мисливського господарства працює збитково, зменшується площа мисливських угідь, не використовуються ліміти добування копитних видів мисливських тварин, а їхнє добування у 100-200 разів менше, ніж у країнах Європейського Союзу.

Однак усі погодились, що вирішення означених проблем потребує збалансованого аргументованого підходу щодо пошуку шляхів удосконалення механізму регулювання мисливства в Україні, методологічних підходів щодо їх реалізації, вивчення, узагальнення та використання найкращого досвіду, який базувався б на принципах сталого менеджменту природних ресурсів.

Експерти програми подали власний погляд на актуальні проблеми мисливської галузі. Серед головних причин, що призводять до неефективного ведення мисливського господарства та гальмують розвиток мисливської галузі, були названі: недосконала нормативно-правова база (відсутність чіткого порядку надання у користування мисливських угідь, затвердження лімітів добування, пропускної здатності, норми добування мисливських тварин); недосконале правове регулювання діяльності державного районного мисливствознавця та єгерської служби в боротьбі з браконьєрством; відсутність дієвого механізму відшкодування збитків, заподіяних мисливськими видами тварин; недосконале правове регулювання надання адміністративних послуг у галузі мисливського господарства (видача щорічної контрольної картки обліку добутої дичини та порушень правил полювання) та неефективне правозастосування уповноважених на це органів державної виконавчої влади (відсутність дієвого державного контролю за вимогами чинного законодавства, дублювання компетенцій органів державної влади тощо); недосконалість тлумачень мисливських термінологічних визначень у ЗУ «Про мисливське господарство та полювання».

Як відомо, у суперечках народжується істина. Знайшла вона своє відображення й у резолюції, ухваленій учасниками цього круглого столу. У ній міститься узгоджена позиція учасників зустрічі щодо можливих шляхів вирішення існуючих проблем у галузі мисливського господарства.

Окрім цього, програма FLEG II в Україні сприяла плідній співпраці державних службовців, науковців та практиків у галузі мисливства, завдяки якій вдалося опрацювати представлені до розгляду пропозиції щодо покращення функціонування мисливського господарства в Україні.

Учасники обговорення висловили сподівання, що й надалі вдасться брати участь у заходах, які суттєво сприятимуть реформуванню галузі мисливського господарства, а вивчення найкращого досвіду країн Європейського Союзу надасть можливість опрацювати найоптимальнішу модель галузі, яка базувалась б на принципах сталого менеджменту природних ресурсів та розвитку місцевих громад.

На першому етапі програми ENPI FLEG II лише проаналізовано та виявлено проблеми, подано пропозиції щодо вдосконалення мисливського законодавства та його правозастосування органами державної влади. Для досягнення позитивних результатів необхідна практична реалізація пропозицій у вигляді внесення змін до чинного законодавства та напрацювання рекомендацій щодо ефективного правозастосування компетентними органами. Тож сподіваємось, що читачі «Полювання та риболовлі», як активна та інтелектуальна частина мисливців, не залишаться байдужими до проблем мисливства та долучаться до обговорення заявлених проблем, а програма ENPI FLEG II і в подальшому буде сприяти успішній реалізації започаткованого проекту модернізації мисливського господарства.

З конструктивними пропозиціями звертайтесь: Олег Проців, науковий консультант FLEG II, E-mail: oleg1965@meta.ua